

Bet. o. Lovf. indeh. Tillæg til Lyendeloven.

hvormange Fæstemænd der skal ansættes i hver By eller Kreds, maa man spørge, om dette er at fortolke saaledes, at der ved By forstaas Kjøbstaden (og de 6 Kommuner med lignende Forsætning) og ved Kreds dels Distriktet i Mil omkring Byen, dels de Dele af Landjurisdiktionerne, til hvilke Forbudet i Paragrafens 1ste Stykke maatte blive udvidet i Medhold af dens 2det Stykke, saa at Byraadene (Bestyrelserne for de 6 Kommuner) bestemme Antallet af de heromspurgte Bestillingsmænd for Byen og Amtsrådet for Bæltet omkring Byen — eller, som Udvalget antager er Mening, saaledes, at Byraadene ogsaa skulle tage Bestemmelse om, hvormange Fæstemænd der skal ansættes i Bæltet udenom Byens Territorium, hvilket turde være noget abnormt, idet Kjøbstadernes kommunale Raad da skulde tage Bestemmelse for et Omraade, der ligger udenfor deres Myndighed, og erklære sig over Sager, der høre hjemme i andre Kommuner; hertil kommer at Politivirighederne i Distrikterne omkring Byen ikke overalt ere de samme som for Byen, saa at det Spørgsmaal opstaar, hvorledes der skal forholdes, naar der baade i Byen og i Landdistriktet melder sig Ansøgere om Tilladelse til at være Fæstemænd. Udvalget skal dog erkende, at man vel kan se bort fra de Indvendinger, der kunne rejses, under Forudfættning af, at den sidst ansøgte Fortolkning er den rette, men at Tvivlen om, hvorledes Udtrykkene By og Kreds ere at forstaa, fjernes ved en tydeligere Betegnelse, vilde ialtsald være at anbefale. Vi ere imidlertid ved Behandlingen af dette Punkt ledede til at overveie, om det ikke i og for sig maatte være det Rette at ordne Forholdet saaledes, at det overalt i Landet bliver forbudt, uden Tilladelse at drive de Forretninger, som ommeldes i § 1, 1ste Stykke. Udvalget har ikke kunnet finde nogen skjellig Grund til at begrænse Forbudet til de der nævnte Distrikter, thi at disse Forretninger naturligt søge hen til Kjøbstæderne, synes ikke at motivere, alene der at kontrollere dem, men andetsteds at lade dem være ukontrollerede. At den, som andetsteds vil drive Fæstemandsforretninger, ikke offentlig maa betegne sig som Fæstemænd, turde ikke have stor Betydning, saasom det er let paa anden Maade at gjøre det bekendt, at man driver dem, og der kan meget vel udenfor Kjøbstæderne findes Steder, hvor det vil kunne lønne sig at etablere et Fæstefontor. Vi anbefale derfor, ikke at blive staaende ved den territoriale Udvidelse af det nu kun for Kjøbenhavn gjældende Forbud, hvilken § 1, 1ste Stykke, indeholder, men at udstrække det, saaledes som det iøvrigt er givet, til hele Landet. Naar det derefter overalt bliver forbudt, uden Tilladelse at drive de i § 1 betegnede Fæstemandsforretninger, fjernes tillige den Betænkelse, man kunde have ved fuldstændigt at ophæve Lyendelovens §§ 3 og 4 (Lovforlagets § 10), om at fastsætte Straffe ogsaa for de ikke autoriserede

Fæstemænd, der meddele visse urigtige Oplysninger om et Lyende eller forlade et Lyende til at forlade sin Tjeneste for at antage en anden, Straffebestemmelser, der fremtidig eller vilde savnes, da Lovforlagets § 3 kun er anvendelig paa autoriserede Fæstemænd. Idet Udvalget til den Ende stiller Forslag til Ændring af Lovforlagets § 1, have vi søgt ikke at fjerne os yderligere fra Paragrafens reelle Indhold end nødvendigt efter det Foransførte, og da naonlig bibeholdt den Medvirkning af de kommunale Raad, paa hvilken vi ikke lagge nogen Vægt, men det andet Thing synes at sætte Pris, og som Ministeren har adopteret. Det har dog endvidere maattet skjønnes hensigtsmæssigt udtrykkelig her at udtale, at de i Medhold af den bestaaende Lovgivning meddelte Bevillinger forblive gjældende, men at Indehaverne iøvrigt ere undergivne den nye Lovs Bestemmelser, hvorved naonlig sigtes til Reglerne om Strafansvar og Bevillings Forbrydelse og til den af Justitsministeriet satte Tagt. Endelig turde Billighed tale for, at der gives dem, der udenfor Kjøbenhavn for Tiden drive Fæstemandsnæring uden Bevilling, fortrinlig Udgang til at erholde den fremtidig fornødne Tilladelse, forudsat at de ikke saane de fornødne Kvalifikationer. (Ændringsforslag Nr. 1 og 2).

Den Ordning, som § 2 indfører med Hensyn til Tilbagefaldelsen af de af Politimestrene meddelte Tilladelser til at være Fæstemænd, finder Udvalget ikke heldig. At der skjæles mellem en midlertidig Tilbagefaldelse, som overdrages Politivirigheden, og en endelig Tilbagefaldelse, som henlægges til de kommunale Raad, forandrer ikke den sande Karakter af det Forhold, som saaledes skabes, nemlig dette, at det bliver de kommunale Raad, der i anden Instans afgjøre, om Tilladelsen skal være forbrudt eller ei; thi den midlertidige Tilbagefaldelse skal jo ikke være en Suspension til Straf, men vil kun være at dekrettere af Politimesteren, naar han, efter hvad der er kommet til hans Kundskab, formener, at Bestillingen ikke længere bør betros den Paagjældende, og han vil ikke dekrettere den, medmindre han kan fremsøre for de kommunale Raad fuldt bevisste Misligheder, og der foreligger Saameget i saa Henseende, at der fornødtigvis ikke kan være delte Meninger om, at den endelige Tilbagefaldelse jo bør finde Sted. Vil man nu ikke i den Refers til Overvirigheden, som staaar Fæstemanden aaben, finde et tilstrækkeligt Værn mod en mulig Vilkaarlighed, mod hvilken man vil beskytte ham, turde det fremfor at etablere en hidtil ukjendt Instansfølge være at foretrække, i Lighed med hvad der nu gjælder, ifkun at lade en Tilbagefaldelse indtræde som Følge af ham overgaaede Domme eller ifølge Dom, og dette vilde ogsaa stemme med de Regler, der gjælde for andre lignende Forhold, saasom de, der ere givne i Loven 21de Juni 1867 om Panteaanere. Udvalget har dog ikke i sin Selshed troet